

гр. София, 06.09.2016 г.

**ДО
Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Т У К

**копие: Г-Н БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**копие: Г-Н ЦВЕТАН ЦВЕТАНОВ,
ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПГ НА ГЕРБ**

**копие: Г-ЖА МАЯ МАНОЛОВА,
ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**копие: Г-Н КРАСЕН КРАЛЕВ
МИНИСТЪР НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА**

**копие: Г-Н БОРИСЛАВ БОРИСОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПАРЛАМЕНТАРНАТА
КОМИСИЯ ПО ВЪПРОСИТЕ НА ДЕЦАТА,
МЛАДЕЖТА И СПОРТА**

СТ А Н О В И Щ Е

**ОТНОСНО: Внесен законопроект за физическото възпитание и спорта на 19-ти
Август 2016г. със сигнатура No: 602-01-50**

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,**

Внесеният законопроект за нов Закон за физическото възпитание и спорта в този си вид е крайно несъвършен и предвид спецификата му, ще нанесе значителни щети на спорта в България.

Разпоредбите, отнасящи се до лицензирането на спортните федерации и клубове създават предпоставки за закриване на редица вече съществуващи спортове, тъй като пряко възпрепятстват дейността и поставят съществуването на десетки спортни федерации и спортни клубове под

въпрос, както и създават непреодолими пречки за реализация и практикуване на нови спортове в България.

Законопроектът страда от не добре обоснована мотивация и несъществуваща оценка на въздействието. Уводните изречения в началото на документа, описани като мотиви изобщо не могат да се определят като такива. Липсват мотиви за това, кое налага завишаване на изискванията към спортните федерации (например бройката от минимум 15 клуба в спортна федерация). В мотивите, също така няма оценка или анализ за въздействието на законопроекта както върху заварените, така и върху бъдещите обществени отношения, които същият урежда.

Предложените промени не само че не улесняват развитието и укрепването на физическото възпитание и спорт, а точно обратното - създават непреодолими пречки. Общественият интерес в тази сфера би следвало да предполага увеличаване на ангажираността и подпомагане участието на гражданите в спорта и всякакви спортни мероприятия, а не обратното.

Изискванията за лицензиране на нова федерация по нов вид спорт са противоречиви, погрешни и не кореспондират със заложените принципи на закона. Приемането на закона в този си вид **ще създаде нормативно установена невъзможност за регламентирано практикуване на нови по вид спортове в България.**

Критериите за съществуване на спортна федерация са основно обвързани с броя на членуващите клубове и договор с треньор. **Няма описани реални изисквания към спортните клубове - членове на федерациите** - напр. адекватно отчитане на дейността им, наличие на детско-юношеска школа, участия в състезания, брой картотекирани състезатели, брой на организирани спортни мероприятия и др. Справките, които се изискват по закон са общи за дейността на федерациите, от което не става ясно колко клубове развиват реална дейност и колко са клубове-фантоми.

В законопроекта е предвидена забрана за членство в друга федерация, както и забрана за свързаност на лицата - членове на управителния орган. Забраната за членство в друга федерация е пряко нарушение на прокламираната в чл.12 от Конституцията свобода на сдружаване. Има много видове спорт, които са сходни по своята природа и могат да се практикуват от едно лице едновременно например – бокс и кикбокс, джудо и самбо, стрелба с гладкоцевно оръжие по панички /олимпийски дисциплини/ и динамична стрелба с гладкоцевно оръжие. Защо да се ограничава свободата на сдружаване, при положение, че даден клуб може да разкрие секции по различни спортни направления и след като придобие членство в подходящата федерация, да развива едновременно няколко вида спорт, за които има интерес в съответното населено място и могат да бъдат използвани наличните спортни съоръжения за развитие на няколко вида спорт например баскетбол, волейбол, хандбал, бадминтон и т.н.? В много по-малки населени места в България през последните години бяха изградени модерни много функционални спортни зали, които предоставят възможност за практикуване на множество спортове и провеждане на състезания. За практикуването и развитието на тези спортове от жителите на съответните населени места, съобразно така внесенния законопроект, в тези населени места ще трябва да се регистрират спортни клубове по всеки един спорт, а става дума за десетки видове спортове. Забраната на членове на УС да са свързани лица също е не добре обоснована – например не може двама братя да бъдат членове на УС, не може съдружници в търговско дружество да бъдат членове на УС на спортен клуб.

При многоспортовите клубове (МСК) също има забрана за членуване в други спортни федерации, а такава нужда има, защото многоспортовите федерации (МСФ) може да не развиват

всички видове спорт, които даденият клуб може да развива. По този начин се ограничава членовете на МСК да практикуват и други важни за подготовката им спортове. Пример: ще се забрани на спортните клубове - членове на НАЦИОНАЛНА ВОЕННА СПОРТНА ФЕДЕРАЦИЯ (НВСФ) и на спортния клуб на НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ОХРАНА (НСО) да развиват други спортове - напр. динамична стрелба. По този начин, тези клубове автоматично отпадат и от участия в национални и международни състезания и по другите стрелкови спортове, които са много важни и полезни за тях. **Обикновено правилата на международните конфедерации са такива, че дават право само на една национална спортна организация да практикува даден вид спорт.**

В този контекст, в така предложения законопроект се използват термини и определения, които не са дефинирани, едното от които е именно т.нар. "сходен вид спорт". Например: футбол и баскетбол са групови спортове с топка, следователно сходни видове спорт ли са?

Проектозаконът предвижда задължително участие на треньорски кадри за лицензиране и практикуване дейността на спортните федерации. Начинът, по който е регламентирано това поражда проблеми в две посоки. От една страна, не са ясно дефинирани взаимоотношенията между треньорите и федерациите - изискването треньорите да бъдат назначени на **"трудов или друг вид договор"** е неясно определено и не дава възможност на треньори, които биха искали да упражняват своята професия по тяхно желание, да **практикуват на доброволни начала и безвъзмезно**. От друга страна, съществува реален проблем с лицензите на много треньори по различни видове спорт, за които няма разкрити профили в НСА и съответно няма прием, обучение и сертифициране на треньорски кадри по тези спортове. Според логиката на законопроекта, такива спортове следва да престанат да съществуват, защото няма сертифицирани от НСА треньори за тях, а и не се признават международни сертификати, издадени на лица от утвърдени международни спортни организации, защото треньорската професия не е включена в списъка на регулираните професии на МС, съобразно Директива 2005/36/ЕО и Закона за признаване на професионални квалификации.

Във връзка с така изложените по-горе проблеми с треньорските кадри, е необходимо да обърнем внимание и на пълното игнориране на статута на доброволчеството в спорта в така представения законопроект, към отнета възможност на треньорските кадри да полагат доброволен труд за развитието на спорта, трябва да се добави и факта, че въобще не се регулира въпроса с доброволните сътрудници при реализация на спортно-тренировъчен процес и при провеждане на състезания. Държим да подчертаем, че абсолютно нито едно голямо състезание, било Олимпийски игри, Световни и/или континентални първенства по отделни видове спортове са невъзможни за осъществяване и провеждане без доброволния и безвъзмезден труд полаган от доброволците.

Анализът на съществуващите спортни федерации показва, че към момента, в настоящата икономическа и демографска ситуация, десетки федерации не могат да отговорят **реално** на завишените изисквания на законопроекта и ще бъдат принудени или да прекратят дейност, или **да пристъпят към масови регистрации на фантомни клубове, с всички произтичащи от това негативни последици върху спорта в Р. България.**

След като се предвиждат ясно дефинирани, стриктни правила за това кои спортни федерации могат да бъдат ползватели на обществени (бюджетни) средства, е логично да се предположи, че е редно и справедливо да бъде дадена възможност и на останалите спортни федерации, които биха желали да развиват своята дейност без бюджетно финансиране, също да получат спортна лицензия, **за да могат да удовлетворяват обществените нужди от съответните видове спорт.**

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,**

Гореописаните заключения само схематизират проблемите, които ще бъдат създадени от така предложения законопроект.

Ние считаме, че проектозаконът следва да бъде основно преработен и допълнен, като препоръчваме да се вземат предвид горните критични бележки, а в работната група задължително да се включат и експерти и специалисти **от самите спортни организации.**

Във връзка с гореизложеното и след като отчитаме многообразието от вече съществуващи спортни федерации, ние **предлагаме издаването от ММС лицензии за спортни федерации да бъдат разделени в три категории:**

1. Спортна лицензия "Категория А" - за федерации, които ползват обществени (бюджетни) средства.

Критериите да бъдат завишени, съобразно новите изисквания на законопроекта:

- Минимум 20 члена (спортни клубове);
- Наети на договор треньори, завършили НСА;
- Забрана за членуване в други федерации;
- и т.н.

2. Спортна лицензия "Категория Б" - за спортни федерации, които не ползват средства от бюджета на ММС.

Критериите да бъдат съобразени с изискванията на сега действащия закон за физическото възпитание и спорта:

- Минимум 7 члена (спортни клубове);
- да се признае изрично правото на лицата, получили треньорски сертификати от утвърдени международни треньорски школи и академии към съответните Международни спортни организации, ръководещи конкретния спорт на Европейско или световно ниво, да заемат треньорски длъжности в спортни клубове и спортни федерации по спортове, за които не е предвиден прием в НСА „Васил Левски“, както и да бъдат либерализирани техните правоотношения към съответната федерация.
- Спортните клубове да могат да членуват и в други спортни федерации, като за целта да се обособяват съответни спортни секции в клубовете.

3. Спортна лицензия "Категория В" - за новорегистрирани спортни федерации, които също няма да имат право да ползват средства от бюджета на ММС.

Издава се за срок от 2 години - период, за който трябва да покрият критериите съответно за лиценз А или Б, при следните начални изисквания:

- 4 клуба в 2 области от страната.

Принципното разделение на видовете лиценз на спортните федерации ще спомогне да се изработи един балансиран, стойностен и работещ закон в бъдеще, който да бъде в реална полза за спорта и успешно да защитава обществените интереси.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Анализ на част от сериозните проблеми, които ще създаде внесенят законопроект за физическото възпитание и спорта.

С УВАЖЕНИЕ,

1.

Председател:

Контакти:

2.

Председател:

Контакти:

3.

Председател:

Контакти:

4.

Председател:

Контакти:

5.

Председател:

Контакти:

6.

Председател:

Контакты:

7.

Председател:

Контакты:

8.

Председател:

Контакты:

9.

Председател:

Контакты:

10.

Председател:

Контакты:

Анализ на част от сериозните проблеми, които ще създаде внесеният законопроект за физическото възпитание и спорта

По същество, най-сериозните проблеми, които законопроектът създава според нас, са следните:

1. Необосновано увеличение на броя на членовете на спортна федерация.

Изискванията за издаване на спортен лиценз по чл.23 от предложения закон, който предвижда, че спортна федерация може да бъде само организация, която обединява не по-малко от 15 клуба, регистрирани в не по-малко от три административни области в страната, са крайно ограничаващи и обслужват единствено наложените до момента спортове, като почти напълно елиминират възможността за възникване на нови спортове, както и за утвърждаване на проходащи такива. Конкретно:

- Чл. 23, т. 5, въвежда изискване за минимум 15 клуба в три административни района. Тази разпоредба категорично преустановява възможността за учредяване/ възникване на нови спортове. Няма как спорт, който тепърва набира сила и подкрепа у практикуващите го да отговори на тези изисквания, както и да се организират състезания и награждавания, които изискват предварителен лиценз за съответния спорт. Това е пряка пречка пред създаването на спорт въобще – за да се създаде спортна организация, често е необходим лиценз предварително – например в стрелковите спортове, извън сега съществуващите. Това е така, защото за да се развие стрелков спорт са нужни стрелци. Стрелците получават разрешение от съответния полицейски началник за носене и използване на огнестрелно оръжие за спортни цели, САМО ако са членове на лицензирана спортна организация.
- Какво би станало, ако една нормално лицензирана федерация остане временно с по-малко от 15 клуба, по обективни причини? В закона е предвиден последващ контрол, макар и лицензията да е безсрочна. Това означава, че Министърът на спорта може да отнеме лицензията, съобразно разпоредбата на чл.28, ал.2, т.1 от проекта и ще заличи от регистъра по чл.6 останалите 14 спортни клуба, съобразно изискването на чл.30. Това, на практика би могло да доведе до ликвидирането на дадения спорт.
- За да се създаде нов спорт или да се въведе той на територията на страната е необходим дълъг път – на практика не е възможно още преди да има федерация, да има 15 регистрирани клуба, които да го практикуват.

2. **Забрана за членство на спортен клуб в друга федерация.**

В законопроекта е предвидена забрана за членство в друга федерация и забрана за свързаност на лицата, членове на управителния орган. Забраната за членство в друга федерация е пряко нарушение на прокламираната в чл.12 от Конституцията свобода на сдружаване. Има доста спортове, които са сходни по своята природа и се практикуват от едно лице едновременно, например – бокс и кикбокс, джудо и самбо, стрелба с гладкоцевно оръжие по панички /олимпийски дисциплини/ и динамична стрелба с гладкоцевно оръжие. Защо да се ограничава свободата на сдружаване при положение, че даден клуб може да разкрие секции по различните спортни направления и след като придобие членство в съответната федерация да развива едновременно няколко спорта, за които има интерес в съответното населено място? Забраната на членове на УС да са свързани лица буди недоумение – например защо да не може двама братя да бъдат членове на УС, не може съдружници в търговско дружество да бъдат членове на УС на спортен клуб.

- Чл. 15, Ал.2 въвежда изискване един спортен клуб, развиващ един или сходен спорт да е член само на една федерация. Основният проблем тук, е че законопроектът никъде не дава, каквато и да е дефиниция на института "сходен спорт", а липсата на такава, би довела до превратно тълкуване от страна на органа, одобряващ вписването в регистъра по чл.6, ал.1, т.1. Освен това, обикновено международните конфедерации, не препоръчват в техните правилници, местни федерации да се обединяват по признак за сходство на спорт.
- Проблем също ще създаде и ал.3, която въвежда изискването един многоспортов клуб да е член само на една многоспортова федерация. Конкретен пример биха били спортните клубове към МО, МВР и НСО, които не биха могли да членуват в други спортни федерации които развиват други спортове. Международните конфедерации дават лиценз само на една спортна организация, която да ги представлява в даден регион.

3. **Треньори.**

Изискването за треньорски кадри да са наети с договор по чл.14, ал.1 т.3 от проекта не само не държи сметка за тежката ситуация на трудовия пазар в областта на треньорската професия в Република България, но и е в противоречие с редица европейски директиви и норми от вътрешното право:

- Не е тайна, че огромен брой спортни клубове изпитват проблеми с осигуряването на финансиране. Масово треньорите са зле платени, ако изобщо са платени. Това прави треньорската професия неатрактивна и все по-малък брой млади хора желаят да се посветят на нея. Дори изтъкнати треньори като Симеон Щерев напуснаха работата си в България, за да търсят адекватно възнаграждение за своя труд в чужбина. Същевременно, огромният брой клубове са аматьорски, тоест спортовете се практикуват от лица, за които това не е основна професия. На много места треньорите работят безвъзмездно и доброволно, защо да се пречи на тяхната воля да помогнат, за да съществува съответният спорт в даденото населено място?

- Може да се провери на интернет страницата на НСА (<http://www.nsa.bg/bg/page,707>), че в Приложение 2 към план-приема на това висше училище по редица спортове въобще не е предвиден прием за учебната 2016 - 2017 г. Следователно дори спортните клубове, които желаят да подготвят свои треньорски кадри във Висше учебно заведение, не могат да го направят и ще им бъде отказано вписването в регистъра по чл.6 от проекта, съответните федерации също ще загубят лиценз, след като нямат клубове. Същото е положението в спортните училища – не са застъпени редица спортни профили;

- Изискването за наличие на договори с треньори, притежаващи образование по съответната спортна дисциплина се отнася също и за новите видове спорт. Проблемът е в това, че тълкуването на разпоредбата изисква първо такава образователна дисциплина да възникне в НСА и едва след това съответният нововъзникващ или утвърждаващ се спорт да може да мисли за лицензиране. Това, подобно на т.5, също автоматично закрива нововъзникващите и тепърва утвърждаващи се видове спорт.

- Възниква и друг тежък проблем – нито спортните училища, нито НСА имат подготвени кадри, с които да отговорят на търсене по определени видове спорт, дори такава да се появи. За да илюстрираме тази ситуация, ще си послужим с няколко примера – треньор на италианския национален отбор по олимпийската стрелкова дисциплина „трап“ е Албано Пера, който е подготвил десетки олимпийски шампиони за Италия, не може да бъде треньор в България. Той не може да държи приравнителни изпити в НСА, защото НСА не разполага с подготвени кадри, които да установят знанията на това лице и съответствието им с изискванията за треньор по стрелба „трап“. Същевременно, треньорската професия не е включена в списъка на регулираните професии на МС, съобразно Директива 2005/36/ЕО и Закона за признаване на професионални квалификации. След като не е включена в този списък, то няма процедура, по която в Република България да бъде призната професионалната квалификация на този международно утвърден треньор. Друг пример – легендата в голфа Тайгър Уудс не може да се възползва в Република България дори от процедурата по валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или самостоятелно учене, която процедура е предвидена в Закона за професионалното образование и обучение, като не може да се сдобие дори с квалификация „инструктор по голф“, защото нито едно спортно училище в страната няма такива кадри, които да извършат валидиране на неговите известни в целия свят знания и умения. Следователно чл.110, ал.3 от проекта за ЗФВС е неприложим в тези случаи, тъй като липсва кореспондиращо българско законодателство, което да ги урежда. Тези норми в проекта на ЗФВС са в пряко противоречие с принципите на европейския пазар на труда.

- Редица авторитетни международни спортни институции отдавна са създали свои треньорски академии и школи, които в годините назад са произвели десетки изтъкнати треньорски кадри, работили успешно за националните си федерации и клубове. Тези хора могат да работят и го правят в цяла Европа, само у нас не могат.

Международните треньорски сертификати, издавани от тези центрове се признават в цяла Европа, с изключение на нашата страна. Това е недопустимо от всяка гледна точка.

По този въпрос предлагаме:

1. В чл.15, ал.1, т.3 от Проекта да бъде предвидено изрично, че треньорските кадри могат да бъдат наемани от спортните клубове чрез безвъзмезден договор на аматьорски принцип, подобно на спортистите аматьори.

2. В преходните разпоредби на Закона да се предвиди изрично, че заварените към момента на влизането на закона в сила треньорски кадри, работещи в клубовете по възмездно или безвъзмездно правоотношение, запазват своята правоспособност и подлежат на вписване съобразно чл.109, ал.6 в регистъра по чл.6, ал.1, т.4 от проекта. По този начин Министърът на спорта ще бъде задължен при създаването на Наредбата по чл.6, ал.2 от проекта да запази вече съществуващите и работещи кадри.

3. В глава 12 от проекта да се признае изрично правото на лица /български граждани или такива на държави членки на ЕС/, получили съответни треньорски сертификати от утвърдени международни треньорски школи и академии към съответните Международни спортни организации, ръководещи конкретния спорт на Европейско или световно ниво, да заемат треньорски длъжности в спортни клубове и спортни федерации по спортове, за които не е предвиден прием в НСА „Васил Левски“. По този начин при създаването на наредбата по чл.109, ал.3 от проекта Министърът на младежта и спорта ще бъде длъжен да признае треньорската квалификация, придобита в школи и академии към Международни спортни организации и така ще се реши проблема при спортове, за които не е предвидено обучение в Република България или такива, за които макар и да е предвиден прием, липсва интерес поради липса на възможности за професионална реализация в страната. Нещо повече – включването на такава разпоредба в проекта би било в съзвучие с предвиденото в чл.62, ал.4, т.3 от проекта задължение за спортните организации да създават условия за квалификация на своите спортно педагогически кадри.

4. Публични средства.

Предлагаме вместо използвания израз „публични средства“ в законопроекта да се запише „средства от бюджета на ММС“. Не бива да се отнема възможността на по-малки федерации или техни клубове да кандидатстват за финансиране от общинските бюджети. Това ще им позволи да запазят развитието на своя спорт и да привличат евентуално други населени места към създаване на клубове, докато достигнат нужната бройка от 20 за кандидатстване за финансово подпомагане от бюджета на министерството.

5. Нови спортове и федерации.

Критериите на закона не са адекватни спрямо новосъздаващи се спортни организации, като на практика правят невъзможно въвеждането и промоцирането на нов спорт. Изискването за предварително наличие за места (обекти или съоръжения) вкарва множество спортове в

своеобразен параграф 22, защото в повечето случаи именно наличието на лиценз за спорт е изискване, без което не може да бъде изграден съответния обект или съоръжение. Типичен пример са стрелковите спортове - няма как да се получи разрешение за изграждане на спортно стрелбище, без лиценз за спорт за съответния стрелкови спорт.